

GRONINGER

COURANT.

Dingsdag

den 28 December.

Werd geadverteerd, dat tot het afgeven der *Attestation de Vita*, ter bekoning, zoo wel Burgerlyke en Kerkelyke, als Militaire pensioenen, op den 1 January aanstaande zulke verzoeken, ter Secretarie dezer Stad zullen worden geveerd op de navolgende dagen, als:

- 1mo. Voor de Burgerlyke gepensioneerden, op Maandag den 3 January 1820.
- 2do. Voor de gepensioneerde Militaire officieren, op Dingsdag den 4 January.
- 3to. Voor de gepensioneerde Militaire onder-officieren en verdere manschappen, op Woensdag, Donderdag en Vrydag, den 5, 6 en 7 January, en
- 4to. Voor de gepensioneerde Weduwen, op Zaterdag den 8 January, en wel telkens, des voormiddags van 9 tot 12, en des namiddags van 3 tot 6 uren.

Wordende de belanghebbende by dezen verwittigd, dat de *Attestation de Vita* in blanco, voorheen by den heer Ontvanger-Generaal uitgegeven, thans ter Secretarie, tegen betaling, te bekomen zyn.

SECRETARIS DER STEDELYKE SCHOOLCOMMISSIE adverteerd by degen, dat hy, op Zaterdag den 8 January 1820, des voormiddags van 11 tot een uur, op het Raadhuis, zal vaceren tot het viceren der Aoten van Admissie der Onderwyzers en Onderwyzeressen in deze stad, het zy dezelve Scholen houden of enkel als Huisonderwyzers fungeren. Wordende de belanghebbenden ernstig verzocht, hunne Acten van Admissie, ter gemelden tyde en plaats, ter vifse aan te bieden, terwyl zy by gebreke van dien genoden zullen worden, afstand te hebben gedaan van hun recht.

Gedaan op het Raadhuis, in Groningen, den 27 December 1819.

Uitnaam der Stedelyke Schoolcommissie:
K. L. O. H. M. A. N., Secretaris.
De Commissie tot het examineren der leerlingen voor de Latynsche scholen, zal daar toe vaceren op Dingsdag den 4 January 1820, des voormiddags te elf uren, in één der Vertrekken van het Raadhuis. Zy, die tot voornoemde Scholen wenschen toegelaten te worden, moeten in een loop dezer week een eigen andig schriftelyk verzoek daar toe, houdende tevens opgave van hunne woonplaats, van hunnen tegenwoordigen of laatsten Onderwyzer, en van de klasfe, op welke zy zich gaarne geplaatst zagen, indienen by den Ondergetee- kendten, Secretaris der Commissie.

J. P. A. W. I. N. T. G. E. N. S.
COMMISSARISSEN tot de SPYS-UITDEELING, aan Behoefstigen, in Groningen, verwilligen de Deelname, dat de eerste Utdeling zal geschieden op DINGSdag den 4 January 1820, van des morgens tien tot half een uur, in het gewoon Lokaal, en verzoeken dezelve de Kaartjes, welke zy, ter bekoming van spys, aan behoefstigen afgeven, met hunne Namen te willen on- derfcheeken.

De Commissarissen voornema:
J. M. U. N. N. I. K. S., Secretaris.

G. R. O. O. T. - B. R. I. T. T. A. N. N. I. E. N.
LONDON den 17 December. Het parlement houdt zich noz bezig met het verder onderzoek der, door de ministers aan netzelve voorgelegde, maatregelen, waar van reeds eenige alle formaliteiten ondergaan hebben en aangenomen zyn.

De berichten van Glasgow en de Noordelyke distrikten, waar den 13den de radikalen verscheiden gelyktydige byeenkomsten moesten houden, melden, dat die dag zonder onlusten is afgelopen, en dat het plan der hervormers, door de verhandelde maatregelen der burgerlyke en militaire autoriteiten, geheel verijdeld is. De oproerigen hadden deze tegen hen genome toeberedfelen niet durven trotseren, maar verscheiden vergaderingen afgezegd. Echter bleven de maximaten overal even wankzaam, en de troepen steeds gereed om op het eerste teekken op de been te komen. De laatste brieven zyn van eergisteren, en toen was overal de rust nog ongehoord.

In de verleden week heeft de hertog van Wellington een fraai porceleinen servies van de Koning van Pruissen ten geschenk ontvangen.

Te Liverpool hebben eenige kinderen, onder een hoop steen en puin, een pak met valfene banknoten gevonden, welke zeer goed nageemaakt waren, en op welke het jaartal van 1819, met de naamteekening van *Needham*, stond.

LONDON den 21 December. De nieuwe wetten, ter betengeling van de oproerige pogingen binnenlands, houden steeds beide huizen van het parlement bezig. Van Glasgow meldt men, dat de radikalen op het midden van den dag, op den grooten weg by *Airdrie*, exorferen met stokken, in plaats van geweren. By *Killyn* zag men een compagnie vrywillige ruiters in een land manoeuvreren, terwyl een bende radikalen te gelyk tyd in een naburig veld exorferde. Te Glasgow is een nieuw korps vrywillige jagers opgericht, hetwelk den eed van trouwheid heeft afgelegd en reeds gewapend is.

Donderdag avond zyn te Bury, negen mylen van Manchester, acht of tien radikalen opgeligt, terwyl zy bezig waren over hunne belangen te beraadslagen, en twee anderen werden in hunne woningen gevat; allen zyn met hunne papieren naar Manchester gebragt en te New-Bailey opgesloten, van waar zy den volgende dag naar het kasteel van Lancaster zyn gezonden. Geboeid en onder een sterk begeide. Te Manchester houden de radikalen zich zeer stil.

P. A. R. Y. S.
PARYS den 19 December. Gisteren heeft de deputatie van de Kamer der afgevaardigden, met de gebruikelijke plegtigheid, het adres van antwoord op 's Konings aanspraak aan Z. M. gepresenteerd.

Een der nieuwspapieren vermeldt een gerucht, dat de graaf Decazes, de minister van binnenlandfche zaken, tot ambassadeur aan het hof van Engeland zou de benoemd zyn.

N. E. D. E. R. L. A. N. D. E. N.
BRUSSEL den 20 December. Volgens een onzer binnenlandfche nieuwsbladen, is de zaak van den heer Wibmer, fchryver van de Utopiaanfche courant, den 16 dezer voor het hof van assifes te Amsterdam bepleit, en hy door hetzelfde vrygefproken. De fchik door het publiek ministerie tegens hem gedaan, was geesteling en 5 jaren opsluiting, in een tuchthuis.

BRUSSEL den 21 December. Deschryver van het werk over den tegenwoordigen toestand der Nederlanden, heeft zich flechts, gedurende 24 uren, buiten toegang bevonden.

Men wil, dat eenige der Fransche bannelingen, welke dezer dagen verlof hebben bekomen, om naar Frankryk terug te keeren, niet voornemens zyn, om nog vooreerst daar van gebruik te maken.

Gisteren nacht zyn eenige Fransche couriers, van Parys komende, door Antwerpen naar Amsterdam gereisd, en een van Petersburg komende Rusfche courier begaf zich in alleryl naar 's Gravenhage.

's GRAVENHAGE den 22 December. Heden heeft de heer Pirfon, in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, wegens de provincie Namen, zitting genomen. — In dezelfde zitting is, namens de centrale afdeeling, rapport uitgebragt, betrekkelijk het, in de fectien plaats gehad hebbend onderzoek van de verfchillende financiële wetten; zoo wel die, welke op den 28 October, als die, welke op den 13 November, van Konings wegen aan de vergadering zyn ingezonden geworden. Dit vry nitgekoind en zeer uiteenloopend algemeen verslag zal worden gedrukt en inmiddele zyn de beraadslagingen over gemelde wetten bepaald tegen aanstaanden Vrydag, te half tien uur.

's GRAVENHAGE den 24 December. Heden ochtend, omtrent 10 uren, werd de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal geopend.

Dadelijk, na dat de notulen waren gereffumeerd en gearresteerd, zeide de president, dat hy, alvorens de discussie over de onderscheidene ontwerpen van financiële wetten, te openen, aan de leden moest kennis geven, dat de beraadslaging zoude loopen over alle de op dit ruk aankomende concept-wetten gezamenlyk, (doch dat het appel-nominal, naar den afloop der discussien, zou worden ingefeld in dezer voege: over de ontwerpen van wet, no. 1 en 2. (eerfte redactie) elk afzonderlyk; indien deze niet mochten worden aangeno- men, dan over de ontwerpen no. 1 en 2, (tweede redactie), en eindelyk, daar na, over de ontwerpen no. 3, 4 en 5 (eerfte redactie).

Z. Exc. den heer directeur-generaal der in- en uitgaande regten en indirecte belastingen voerde het eerst het woord. Z. Exc. begon met aan de vergadering aan te kondigen, dat Z. Exc. de minister van financiën, door ziekte verhinderd zynde, de in deliberatie zynde aller-ewigstgite ontwerpen van wet te onderfien- nen, hy verpligt was, dien ambenaar te vervangen, en verzocht de toege- vertheid der verandering, daar hy, vooral trans, dezelve zoo zeer behoefde, wyl zyne krachten ontoereikende waren in het verdoedigen van onderwerpen, welke hem grootendeels vreemd waren, en waar hy te minder in staat zou- de zyn, indien Z. Exc. de minister van financiën hem niet ingelicht had. Daar

na ging Z. E. over tot het voorlezen van een uitvoerig verloop, ter toelich- ting en onderfatering van de in deliberatie zynde wetten, het fystema van het gouvernement, over deze belangryke onderwerpen, ontwikkelende, en aan- nede wat er reeds gedaan is, om, door vereenvoudiging en bezuinigingen, de staats-uitgaven te verminderen, en daar door de lasten des volks, zoo al nog niet dadelijk te verminderen, immers niet te verhogen; er by voegende, dat Z. M. voornemens was, om, des noods, in het aanstaande jaar, voor de buitengewone uitgaven een vierde van de details van de kroon af te laaten. De redenaar van het gouvernement doortiep vervolgens alle de lasten van inkom- sten, en gaf, met opzigt tot de accynfen, de geruststellende verzekering, dat derzelver onbrengst, gedurende de tien eerste maanden van 1819, die over het zelfde tydvak van 1818, met twee millioenen en ruim 4 maal honderd duizend guldens overtroffen hebben. Z. E. weidde eenigzins uit over het goede, dat uit de daar te fteilen commissie ter herziening van de wetten der in- en uit- gaande regten en accynfen, te wachten is, welke werkzaamheden zyne per- foonlyke wenschen en pogingen reeds federt lang hadden vooruitgelopen, en waar door hy van zyne zedelyke verantwoordelykheid zou ontlagen worden. Verder kondigde Z. E. namens Z. M. aan, dat naar gelang de eene of de an- dere der voorfietfde wetten, no. 1 en 2, door de Staten-Generaal zoude wor- den aangenomen, Hoogstdezelve, nog in de tegenwoordige ftaffe, eene be- langryke concept-wet omtrent de organisatie der regterlyke magt, zal voor- dragen. Z. E. vervolgens de gronden, zoo der eerfte, als der tweede al- ternerende redactien der wetten no. 1 en 2 ontwikkeld hebbende, trad in wyd- loopige byzonderheden des wegens, en eindigde zyne aanspraak met oock over de wet no. 5 te fpreken, en de noodzakelykheid van het daar by aan het gou- vernement geopend crediet van 24 millioenen te beoogen.

Vervolgens voerden fuccesfivlyk, en min of meer uitgebreid, het woord, de heeren Reynhins, welke beflot met te hemmen tot het daarstellen van transitoire bepalingen, ten einde den loop van 's Ryks financiële zaken goede te houden, om tyd te hebben tot het arrefteren van nieuw voor te dragen wetten. De heer Suermont de Volsberghe beflot in denzelfden geest.

De heeren Metclerkamp en Collet d'Escury, andere bedenkingen en zwarig- heden omtrent de voorgedragene wetten in het midden gebragt hebbende, zouden aan de zede voorgedragene redactie de voorkeur geven, doch referveer- den zich hunne stem uit te brengen, na den afloop der discussien.

De heeren de Serret en Pirfon fpraken en verklaarden zich tegen alle de in deliberatie zynde wetten.

De heer van Alpen fteinde, dat Z. M. eerbiedig zou worden verzocht, Hoogstdezelve voordragen in nadere overweging te nemen.

De heer van der Kemp toefte de ontwerpen van wet aan de grondwet en aan zyn geweten, trad in eerige byzonderheden en berekeningen, en fteinde voor derzelver aanneming.

Eindelyk voerde de graaf van Hogendorp nog het woord. — De fpreker her- haalde vele zyner, vroeger by foorigelyke deliberationen, gemakte redenkin- gen, zoo tegen den te noogen aanslag van fomnige belastingen, als te en de hooge inkomende, uitgaande en transitoire regten, tegen het by continuatie en zonder onderscheid heffen van alle accynfen aan den oofprong, in plaats van by het debiet; tegen het middel van verkoop van de Domein en van Staat, om het aan het gouvernement te opene crediet van 24 millioenen, welke nog, volgens de wet van Febr. 1818, disponibel zyn gebleven, te dekken. De fpreker was van begrip, dat men zeer wel aan den zin der grondwet kon vol- doen, in de daarftelling van een tienjarig bujet, zonder het op dit oogenblik nog vast te fteilen, en dat het raadzaamst was in deze omftandigheden, om eene transitoire wet aan te nemen, voor drie of meerdere maanden, ter be- paling van de middelen, om de ontvangften en uitgaven van het Ryk te verzeke- ren, en daardoor in gelegenheid geteld te worden, om op meer defenitie en betere gronden het tienjarig bujet van vaste en onveranderlyke uitval en middelen van beftryking daar te fteilen, en gelengheid te bekomen, om, door het jaarlyksch bujet van ontvangften en uitgaven, zodanige verbeteringen in een en ander tot ftaad te brengen, als wenscheelyk is en de omftandigheden toelaten zullen. By het eindigen van dit met kracht uitgefproken adres, fteind de redenaar op en zeide, dat hy er nog één woord, nem perfoonlyk betreffen- de, had by te voegen; hierop zyne stem verhoefende, zeide hy:

„Ik heb myn geheel leven onveranderlyk doorgebragt, onder het devies van *Leve Oranje!* Het is onder het devies van *vivat Oranje*, dat ik deze vyf wetten zal verwerpen.”

Omtreeks 4 uren werd de vergadering gefcheiden, tot 6 uren heden avond, zullende te half 7 uur de discussien worden voortgezet.

GRONINGEN den 27 December. Laastleden Donderdag had alhier de ge- wone Latynfche fchoolpromotie plaats. Na eene korte voorafpraak van den Conrector Zweeris, die, by afwezigheid van den Rector, de promotie offier- de, betrad de veelbelovende jongeling A. Tonkens het fpreekgeftoelte en fprak met veel gefchiktheid een Latynfch opstel uit: *de rebus gestis Brasidae Lacedaemonii*, dat is: *over de roemrugtige krygsbedryven van Brasidas den Lacedaemonier*. Vervolgens werden Latynfche pryzen uitgereikt aan A. Tonkens, C. Mulder, H. A. Cremers, J. Sonius Zwaagman, S. Trip en R. ten Post, die met veel bevaligheid hunne *Gratularum Actiones* aan de Edele Hoog Achtbare Heeren Curatoren voordroegen. — De Griekfche pryzen waren behaald door A. Tonkens, C. Mulder, H. A. Cremers, L. A. Offerhaus, J. L. Trip en R. ten Post. — De Mythologifche door A. Rutgers, J. H. Feith en H. Reiger. — De Historifche door C. Mulder, J. Bosman Tresling en G. van Trojen. — De Geographifche door H. J. Offerhaus, L. Offerhaus en G. van Trojen, wordende oock de veelbelovende jongeling D. van der Hoop, in deze klasfe, met een praemium extraordinarium begiftigd. — Voor het Mathematisch onderwijs waren de pryzen toegekend aan E. L. Zuidema, J. Franco Beyen en G. van Trojen. — Getuigfchriften van naarfheidge ontvingen, in de vierde klasfe, J. Nanning van der Hoop, G. Landweer en O. Atzema Kruijer. In de vyfde klasfe H. J. Kymmell, H. v. d. Helm, J. Wichers Quintus, U. W. F. van Panhuis en P. W. Abresch. In de zesde klasfe M. A. de Savornin Loh- man, C. van Weerden Abresch, A. S. Luppis, G. Sibinga, A. A. van Hu- genpoth, T. Brunsveld Keifer, W. R. Warmolus en N. Thonus.

Van de eerfte klasfe tot de Akademifche lesten werden bevorderd: A. Ton- kens, Z. Salverda en G. Acker Stratingh. — Van de tweede klasfe tot de eer- fte: C. Mulder, P. L. de Gaver, L. Bothenius Lohman, J. A. Kramer, C. T. Lubbers en A. Rutgers. — Van de derde tot de tweede: H. A. Cremers, H. A. Vinkers, J. A. Feith, J. Bosman Tresling, A. Huifingh Noorman, C. C. G. Offerhaus, J. O. Woldring. — Van de vierde tot de derde: J. Sonius Zwaag- man, L. A. Offerhaus, J. Nanning van der Hoop, H. Reiger, J. A. Deen, G. Landweer, J. F. Beyen, O. Atzema Kruijer. — Van de vyfde tot de vierde: S. Trip, H. Kymmell, D. van der Hoop, J. Busch Keifer, F. A. d'Aulais de Bourouill, J. L. Trip, H. v. d. Helm, G. van Trojen, M. Backer, F. van En- fchut. — Van de zesde naar de vyfde: R. ten Post, M. A. de Savornin Lon- man, C. van Weerden Abresch, B. Kuitert, J. Aldershof, M. J. Keifer, P. Spandaw, A. P. Luppis. — De plegtigheid werd met eene aanspraak, aan de begiftigde en bevorderde jongelingen, befloten.

*** Uit hoofde eener **VOLSTREKTE VERHINDERING**, zal de aanslaarde **ALGENEENE LES** in de **DANS**, niet **DONDERDAG** den 30ften, maar op **VRYDAG** den 31 December 1819, des avonds te acht uren, plaats heb. en. **M. E. L. E. N. B. E. R. G. E. R.**, Dansmeester in de Peliter-ftraat, lett. V, no. 29.

GEROORTE- HUWELYS- EN STERFBERIGTEN.
*** Heden morgen verloste myne geliefde Huisvrouw **LUTGERDINA SWAAG- MAN**, zeer voorspoedig, van eene welgefchapene **DOCHTER**.
Groningen
den 24 December 1819.
*** Myne geliefde Huisvrouw verloste heden gelukkig van een **ZOON**.
Groningen
den 24 December 1819.
*** Heden nacht verloste voorspoedig van eene welgefchapene **DOCHTER**. **H. OTTENS**, Huisvrouw van
Groningen
den 26 December 1819.
*** Heden avond verloste van eene **DOCHTER** **L. s. VAN GWERT**, geliefde Echtgenoot van
Niezyl
den 26 December 1819.
G. H. E. S. L. I. N. G. A., Med. et Chir. Practic.

te GBRONINGEN, by M. VAN BOLHUIS, Weduwe van A. S. HOUTSEMA, in de Oude Boteringe-straat, lett. K, no. 5. Met *authorisatie*